

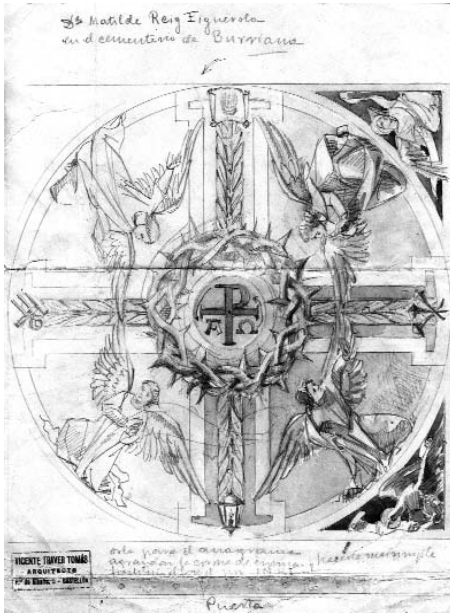
OFELIMÓS

21 - Mosaics Artístics Egara

Rosend Gibert i Vilà, Fernando Plaia i Millanes i Antonio Martínez Ibáñez

text: Ana Fernández Álvarez
campanadas@telefonica.net

coordinació: Josep Madaula i Canadell
jmadaula@xtec.net

Amb aquest terme grec, ofelimós, atribut de qualsevol cosa capaç de satisfer una necessitat o un desig, oferim una sèrie de lliuraments plàstics que tenen com a principal objectiu aconseguir el gaudi visual que tota obra artística produeix. Es fa, precisament, des d'una publicació que porta ja molts anys especialitzant-se en la divulgació i en l'anàlisi de l'art en totes les seves facetes.

Aquest número continua una sèrie d'imatges absolutament singular, ja que hem deixat de banda el gaudi de l'obra 'acabada', substituint-lo pel que ens provoca el propi procés creatiu, a partir dels esbossos previs a la seva realització.

En aquesta ocasió estem davant del disseny previ per a la realització d'un mosaic que es troba al cementiri de Burriana, dins el mausoleu capella de Matilde Reig i Figuerola (Burriana, 1909 – 15-7-1974), col·laboradora i companya del magnat Juan March i Ordinas (Santa Margarida, Mallorca 3-10-1880 – Las Rozas, Madrid, 10-3-1962). Matilde Reig fou una dona amb la qual Juan March va conviure més de trenta anys i una de les poques persones que el van acompanyar a l'hospital de la Concepció de Madrid, durant els darrers dies de la seva vida, després que aquest magnat patís el greu accident d'automòbil que li causà la mort.

El mausoleu capella on es troba el mosaic és de planta rectangular amb dos espais laterals voltats, i fou dissenyat i construït, el 1960, per Vicente Traver i Tomàs (Castelló, 1888 – Alacant, 1966). Nomenat, el 1913, arquitecte de la Comissaria Regia de Turisme i, el 1925, responsable del Pla d'Ordenació de Castelló. El 1926 va assumir, substituint al dimitit Aníbal González Álvarez Ossorio (Sevilla, 10-6-1876 – 31-5-1929), el càrrec d'Arquitecte General i Director artístic de l'Exposició Iberoamericana de Sevilla, ciutat on realitzà diversos projectes.

El sostre central d'aquest mausoleu és de llinda i és on es va col·locar el mosaic que fou dissenyat pel mateix despatx d'arquitectura de Vicente Traver, sent executat per l'equip d'operaris de Mosaics Artístics Egara, de Terrassa. Tal i com podem observar, la iconografia emprada presenta un gran nimbe on s'inscriu una creu grega del martiri, organitzant l'espai en quaters que acullen quatre àngels en un Glòria in excelsis Deo molt dinàmic i, a la intersecció del l'estípit i del patibulum, trobem un Crismó flanquejat per l'alfa i l'omega, tot encerclat per una corona d'espines. La imatge es remata a les cantonades amb el tema del Tetramorf, és a dir, amb els quatre evangelistes. El dibuix destaca per l'agilitat rítmica del traç dels àngels, amb gestos molt dinàmics i actituds molt expressives, aconseguint així neutralitzar la forçada simetria de tota la composició. La feina realitzada pels operaris de Mosaics Artístics Egara sembla ser que deixà molt satisfet a Juan March i Ordinas, tal i com ell mateix li manifestà a Rosend Gibert, una vegada acabaren tots els treballs.

Es tracta d'un model de simbolisme martirologi molt marcat que, tenint en compte la biografia de Matilde Reig i Figuerola més el fet que, el 1946, féu l'ofrena, en memòria del seus pares, Melcior i Matilde, d'una de les set campanes per a l'església de Burriana, en concret la que porta per nom La Mare de Déu, segurament i donat el puritanisme reaccionari d'aquells moments, estem davant d'una elemental necessitat psicològica de dignificar la memòria d'una vida amb un comportament social no tolerat a l'època.

Vull finalitzar aquest breu comentari donant les gràcies a Pilar Ramos Garijo, responsable de l'Arxiu Municipal de Burriana, a Josep Luís Gil i Cabrera i a Miguel Monjo i Estelrich, historiadors, així com a Josep Patuel i Navarro, nebot-nét de Matilde Reig, per la seva amabilitat i per les dades aportades, ja que m'han resultat molt útils, no tan sols per aquest escrit, sinó també per la investigació que continuo fent sobre aquest equip de mosaicistes. També a Rosend Gibert i Vilà, que és qui m'ha facilitat el disseny que aquí reproduïm. ●